

Sondevoeding thuis

Door middel van hevelen, baby's

Kindergeneeskunde, Neonatologie

Inleiding

Je baby is opgenomen in het ziekenhuis. Na een vaak intensieve en spannende tijd, komt nu een nieuwe fase in zicht. Je baby heeft geen intensieve verpleegkundige en medische zorg meer nodig en mag daarom naar huis. Je baby mag thuis in zijn of haar eigen tempo de volledige fles- en of borstvoedingen leren drinken. In het ziekenhuis krijgt je baby naast drinken uit de borst of de fles sondevoeding toegediend. Met de arts is besproken dat jullie baby met sondevoeding naar huis mag.

Waarom sondevoeding?

Er zijn verschillende redenen om sondevoeding te geven:

- het kost je baby te veel energie om zelf te drinken;
- je baby heeft (nog) niet voldoende spierkracht om goed te drinken;
- je baby heeft (nog) onvoldoende coördinatie om zuigen, slikken en ademen goed op elkaar af te stemmen;
- je baby heeft alle energie (nog) nodig om te groeien.

Een voedingssonde is een dun flexibel slangetje, dat via de neus door de keelholte en de slokdarm naar de maag loopt. Door de sonde kan afgekolfde moedermelk of zuigelingenvoeding gegeven worden. De moedermelk of zuigelingenvoeding wordt door middel van een spuit in de sonde gebracht.

Voordelen van sondevoeding thuis

Het belangrijkste voordeel van met sondevoeding naar huis gaan, is dat je baby in zijn eigen tempo kan leren drinken. Het leeg drinken van de fles of het aanbieden van de borst wordt niet geforceerd, waardoor de kans op voedingsproblemen (voedselweigeren) vermindert.

Thuis in je eigen omgeving leer je de reacties en signalen van je kind ook sneller kennen. Je kan je baby op elk moment warmte en troost bieden, zodat hij zich beter kan ontwikkelen.

Je bent zelf in je eigen vertrouwde omgeving en ook voor eventueel andere gezinsleden gaat het normale gezinsleven zo veel mogelijk door. Als je borstvoeding geeft, is de kans dat je baby volledig aan de borst leert drinken in de eigen rustige thuissituatie groter dan in het ziekenhuis.

Tot slot: thuis heeft je baby minder kans op infecties. Kortom, genoeg redenen om je baby thuis te leren drinken met ondersteuning van sondevoeding.

Waarmee moet je rekening houden?

Het is goed je te realiseren dat je een nog kwetsbare baby mee naar huis neemt, die normaliter nog in het ziekenhuis zou verblijven totdat hij sterk genoeg is om alles zelf te drinken. Ook hebben jullie de tijd nodig om aan elkaar te wennen en om de periode die je in het ziekenhuis moest verblijven te verwerken. Bouw dus voldoende rust in en wees terughoudend met bezoek en uitstapjes. Zorg dat de voedingsmomenten zo rustig mogelijk verlopen en geef je baby zeker met de voeding voorlopig nog niet te gemakkelijk uit handen.

Materialen

De materialen worden besteld voor jullie en bij jullie eigen apotheek geleverd. Het materialenpakket bestaat uit:

- spuiten van 5 en 10 ml;
- spuiten van 20 ml;
- juiste maat sonde;
- pH strips ter controle van de ligging van de voedingssonde;
- pleisters (fixomull);
- removerdoekjes voor het verwijderen van pleisters; (zelf aanschaffen, wordt namelijk niet vergoed door zorgverzekeraars);
- eventueel spuitjes voor medicijnen;
- Cavilonswabs 3x

Praktische feiten

Enkele feiten op een rij:

- de verpleegkundige van de afdeling neonatologie brengt de sonde in of verwisselt deze net voor het vertrek naar huis;
- eenmaal thuis kun je de verpleegkundige van de Kinderthuiszorg benaderen als de sonde opnieuw ingebracht moet worden;
- je baby krijgt een PUR-sonde, deze mag drie tot maximaal 6 weken gebruikt worden;
- bij voorkeur wordt de sonde in het begin eenmaal per week opnieuw afgemeten en ingebracht, dit bepaald de verpleegkundige van de Kinderthuiszorg. Omdat je baby groeit en er mogelijk ook irritatie of drukplekjes kunnen ontstaan. De verpleegkundige van de thuiszorg bouwt dit later af, hoe groter je kind wordt, hoe minder vaak dit nodig is.

Zelf drinken of sondevoeding

Als je baby wakker is, probeer dan eerst borst of fles aan te bieden. Dit is goed voor de ontwikkeling van je baby. Een uitgeruste baby en een baby die zichzelf meldt, drinkt doorgaans beter. Probeer niet langer dan een half uur te voeden. Anders wordt de tijd tussen de voedingsmomenten te kort. Mogelijk geeft je baby al eerder aan niet meer te willen drinken, dan stop je eerder met aanbieden van borst en fles en dien je de rest van de voeding per sonde toe. De arts of verpleegkundige informeert je over de soort voeding, het aantal voedingen en de hoeveelheid die je baby per keer moet krijgen.

Werkwijze

Vorbereiding

Tref de volgende voorbereidingen:

- was je handen en leg alle benodigdheden klaar;
- controleer of de sonde nog goed is vastgeplakt. Vervang zo nodig de pleisters;
- controleer ook het markeringspunt op de sonde dat de juist ingebrachte lengte aangeeft;
- verwijder de eventuele overtollige lucht met behulp van de spuit;
- (is de sonde opnieuw ingebracht dan heeft de verpleegkundige de juiste ligging van de sonde gecontroleerd met een pH strip. Voor ouders is dan bovengenoemde controle voldoende voor het toedienen van de voeding)

Voeding geven

Handel bij het geven van voeding als volgt:

- sluit de 20 ml (of 50 ml) spuit (zonder de stamper) aan op de sonde, vul deze met voeding en druk iets aan met de stamper;
- houd de spuit 10 à 15 cm boven je baby en kijk of de spuit langzaam leeg loopt. Hoe hoger je de spuit houdt, hoe sneller de voeding in loopt;
- de inloopsnelheid van de voeding moet ongeveer gelijk zijn aan de snelheid waarmee je kind normaal drinkt;
- vul de spuit zo nodig bij;
- blijf bij je baby en bied eventueel een speentje aan tijdens de voeding;
- neem eventueel je kind op schoot, het is belangrijk om het voedingsmoment een positief moment te laten zijn;
- spoel de sonde na de voeding door zodat er geen voeding meer in de sonde zit. In het ziekenhuis gebeurt dit meestal met lucht, in de thuissituatie meestal met 2-3 ml water;
- sluit de sonde af na de voeding.

Kijk ondertussen goed naar de signalen van je baby! Stop of pauzeer als je baby moet hoesten, misselijk lijkt te zijn of onrustig wordt tijdens het inlopen van de voeding. Wacht dan even rustig en probeer het vervolgens opnieuw.

Mondverzorging

Kinderen die sondevoeding krijgen, drinken minder zelf. Er wordt hierdoor minder speeksel aangemaakt, waardoor er irritaties in de mondholte kunnen ontstaan. Als je kind weinig zelf drinkt, maak dan regelmatig het mondje vochtig met een gaasje met kraanwater of voeding.

Contactgegevens en begeleiding

Bij problemen kun je terecht bij:

- Kinderthuiszorg, telefoon (088) 020 07 00;
- Afdeling Neonatologie, telefoon (053) 487 23 76;
- Sorgente, telefoon (030) 634 62 68;
- Mediq, telefoon (088) 888 94 50.

Met vragen mag je altijd bellen met de KinderThuiszorg.

Aanvullende informatie

Meer informatie over de rechten van ouders en kinderen en het geven van toestemming voor behandeling en / of onderzoek vindt je in het opnameboekje van de Kinder- en Tienerafdeling / Neonatologie en op de website van ons ziekenhuis: [Rechten van het kind](#)

Tenslotte

Je hebt recht op juiste en volledige informatie. Pas als je voldoende inzicht hebt, kun je weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek.

Als iets je niet geheel duidelijk is, vraag dan je arts, arts-assistent of verpleegkundige om nadere uitleg.

Mogelijke problemen

Een aantal problemen die kunnen ontstaan bij een kindje met sondevoeding thuis kun je als ouder zelf oplossen. Voor een aantal problemen moet je hulp inschakelen. Hieronder vind je de meest voorkomende problemen en oplossingen op een rij.

Probleem	Oorzaak	Oplossing
De voeding loopt niet door	De sonde is geknikt of verstopt.	Controleer de doorgankelijkheid van de sonde met water of lucht.
De sonde is verstopt	Sonde is niet goed doorgespoten. Er zit een knik in de sonde. Sonde is aan vervanging toe.	Probeer de sonde voorzichtig door te spuiten. Masseer de sonde bij zichtbare verstopping. Bel als het probleem niet zelf op te lossen is de kinderthuiszorg om de sonde te vervangen
Irritatie van de neus	Sonde zit te lang op dezelfde plaats of zit niet goed vastgeplakt.	De sonde op een andere plek van de neus vastplakken. Eventueel de sonde in een ander neusgat laten inbrengen.
Aanhoudende prikkelhoest Benauwdheid	De sonde is verschoven en mogelijk in de luchtpijp terecht gekomen.	Stop onmiddellijk de toediening van de voeding. Verwijder de sonde. Neem contact op met de (huis)arts of kinderthuiszorgteam.
De sonde komt eruit via de mond of zit opgekruld achter in de keel	Veel hoesten of spugen.	Stop de toediening van sondevoeding onmiddellijk. Verwijder de sonde.
Misselijkheid	Voeding te snel ingelopen. Te veel voeding gegeven. Voedingen te snel achter elkaar. Veel lucht in de maag. Sonde zit te diep of te ondiep.	Controleer ligging van de sonde. Eventuele lucht verwijderen met de spuit. Voeding langzamer laten inlopen.

Stappenplan Sondevoeding toedienen door ouders

Naam kind:

Startdatum sondevoedingsproject:

	Datum	Paraaf
Introductiegesprek over sondevoeding thuis		
Bespreken handeling en folder uitreiken		
Handeling twee keer uitvoeren terwijl ouder/verzorger meekijkt		
Ouder/verzorger 1 voert twee keer handeling uit onder toezicht: <ul style="list-style-type: none"> • Klarleggen materialen • Controleren sonde • Vullen spuit • Geven voeding • Afkoppelen van sonde en afronden zorg • Evt. leren om pleisters te vervangen 		
Ouder/verzorger 1 kan problemen en oplossingen benoemen		
Ouder/verzorger 2 voert twee keer handeling uit onder toezicht <ul style="list-style-type: none"> • Klarleggen materialen • Controleren sonde • Vullen spuit • Geven voeding • Afkoppelen van sonde en afronden zorg • Evt. leren om pleisters te vervangen 		
Ouder/verzorger 2 kan problemen en oplossingen benoemen		
Eventuele aandachtspunten/vragen rondom bovenstaande		
Ouder/verzorger 1 voert handeling zelfstandig uit en weet waar hij/zij op moet letten en wat te doen bij problemen		
Ouder/verzorger 2 voert handeling zelfstandig uit en weet waar hij/zij op moet letten en wat te doen bij problemen		
Ouders krijgen informatie over het verwijderen van de sonde		

De ouder/verzorger is in staat bovenstaande handelingen goed uit te voeren:

Naam en handtekening ouder/verzorger 1:

Datum: _____

Naam en handtekening verpleegkundige:

Datum: _____

De ouder/verzorger is in staat bovenstaande handelingen goed uit te voeren:

Naam en handtekening ouder/verzorger 2:

Datum: _____

Naam en handtekening verpleegkundige:

Datum: _____

